

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Til Kontrollutvalget i Ål kommune:

Edvin Ræstad, Borgny H. Andersson, Torleiv Dengerud, Kjersti Elise H. Løyte, Jan Egil Grue

Møtetid:	Mandag 09. juni 2022, kl. 09.00-13.00
Møtested:	Møterom «Kommunestyresalen», Tingstugu i Ål
Behandling:	Sak 16-20/22

DAGSORDEN:

Godkjenning av innkallingen og sakslisten

Orienteringer:

Kl. 09.00 – 09.15 Orientering fra ordfører om aktuelle saker/temaer.

Møtet vurderes lukket med hjemmel i kom.loven. § 11-5, jf. off.lova. § 24.

Kl. 09.15 – 09.30 Orientering fra rådmann om aktuelle saker/temaer.

Møtet vurderes lukket med hjemmel i kom.loven. § 11-5, jf. off.lova. § 24.

Saksliste:

Sak 16/21	Rolledeling mellom politikk og administrasjon - oppfølging av vedtak	2
Sak 17/22	FR-rapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» - oppfølging av vedtak	2
Sak 18/22	Revisor informerer	5
Sak 19/22	Åpenhetsrapport for regnskapsåret 2021	6
Sak 20/22	Årsregnskap 2021 for Ål kommune, kontrollutvalgets uttalelse	6

Orienteringssaker:

1.	Kommunestyrets behandling og vedtak av k-utvalget sin årsmelding 2021	7
2.	Kommunestyrets behandling og vedtak av forvaltningsrevisjonsrapport	8
3.	Revisjonsbrev 2 for 2021	8

Annet:

- Formell godkjenning og signering av møtebok fra 02.05.2022
- Neste møte: 12.09.2022

Eventuelle forfall meldes så raskt som mulig til sekretariatet.

Ål, 27.05.2022

For kontrollutvalgsleder

Hanne Heen Wengen (sign.)
Kontrollutvalgssekretariat for Ål kommune

Kopi sendt:

Ordfører, rådmann, kommunens postmottak, Viken kommunerevisjon IKS

Kontrollutvalget i Ål kommune
MØTEINNKALLING

SAKSLISTE:

Sak 16/21 Rolledeling mellom politikk og administrasjon - oppfølging av vedtak
--

Møtet vurderes lukket med hjemmel i kom.loven §11-5, 3. ledd bokstav a)

Saksopplysninger:

I kontrollutvalgsmøtet 09.11.2021 – sak 26/21 ble rolledeling mellom politikk og administrasjon behandlet. Behandling ble unntatt offentlighet med hjemmel i kom.loven § 11-5, 3. ledd bokstav a).

Ordfører og rådmann var invitert til møtet 09.11.21 for å redegjøre for kommunens rutiner og praksis i forhold til:

1. Saksutredning til politiske organer.
Hvordan fremstilles saker, hvor detaljert og balansert er informasjonen, legges det frem ulike forslag til løsninger osv.
2. Hvilke saker i politiske organer blir typisk unntatt offentlighet og lukket?
Det anmodes om at rådmannen legger frem en liste over saker som har vært lukket siste året med begrunnelse og lovhjemmel.
3. Praktisering av offentleglova.
Hvilke dokumenter unntas typisk offentlighet i arkivet?
Praktiserer kommunen meroffentlighet?

Vedtaksak 26/21:

«Kontrollutvalget tar redegjørelsen fra ordfører og rådmann til orientering, og anmoder om en ny orientering om temaet i 2022.»

Plan for møtet:

Ordfører og rådmann inviteres til møtet for å orientere om temaet iht. vedtak i sak 26/21.

Ordfører og rådmann må påregne at kontrollutvalget og revisjonen vil drøfte saken/stille oppfølgings spørsmål i møtet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar orientering fra ordfører og rådmann til orientering.

Sak 17/22 FR-rapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» - oppfølging av vedtak
--

Dokumenter:

- Forvaltningsrevisjonsrapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning»

Saksopplysninger:

I kontrollutvalgets møte 23.11.2020 – sak 29/2020 behandlet utvalget aktuelle forvaltningsprosjekter forvaltningsrevisor Ann Heidi Jepsen gjennomgikk notatet «Mulig forvaltningsrevisjon – kommunens planarbeid» og områder for forvaltningsrevisjon iht. til notat og prosjektplaner, deriblant:

Skole:

Det er flere områder innen oppvekstsektoren som er egnet for forvaltningsrevisjon og som er sviktsensitive, som;

- *Spesialundervisning*

Ål kommune ligger høyt i antall timer spesialundervisning, høyere enn landsgjennomsnittet.

I Ål har 13,8 % av elevene vedtak om spesialundervisning, mens landsgjennomsnitt er på 7,9%.

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

o *Bedre læring*

- Innenfor strategien «Bedre læring» er følgende aktuelle tema for revisjon; Skolenes arbeid med elevenes utbytte av opplæringen.
- Gjennomfører skolene skolebasert vurdering.
- Hvordan arbeider skolene med det psykososiale skolemiljøet.

Kontrollutvalget anså skole med områdene spesialundervisning og skolebasert vurdering som et interessant prosjekt,

- Gir skolen tilfredsstillende undervisning innenfor tilrettelagt undervisning og spesialundervisning.
- Hvilke ressurser brukes på spesialundervisning opp mot ordinær undervisning.
- Hvordan jobber skolen med elever før de henvises til PPT, og hvor godt tilrettelegges undervisningen.

K-utvalget drøftet ulike vinklinger ift. prosjektets innhold og entes om tilpasset opplæring og spesialundervisning som tema for et revisjonsprosjekt i 2021 og vedtok bl.a. følgende:

3. *Området SKOLE med «Bedre læring» i Ål, og spesifikt områdene; tilpasset opplæring og spesialundervisning er aktuelt for forvaltningsrevisjon.*
Kontrollutvalget godkjenner prosjektplanen til Viken kommunerevisjon IKS, «Tilpasset opplæring og spesialundervisning», med tillegg av punktene:
 - o *Bruk av faglærte/ufaglærte lærere i spesialundervisningen*
 - o *Skolens kompetanse på organisering, differensiering og gjennomføring av tilpasset undervisning og spesialundervisning..**Kontrollutvalget bestiller prosjektet med sikte på levering våren 2021.*

Viken kommunerevisjon IKS har gjennomført revisjonen i samsvar med kontrollutvalgets bestilling og undersøkt praksis ved Ål ungdomsskule, Skattebøl skule og Nedre Ål skule. De har blant annet snakket med elever, foresatte og ansatte i skolene og PPT.

I kontrollutvalgets møte 08.02.2022 – sak 04/22 redegjorde forvaltningsrevisor Ann Heidi Jebesen for forvaltningsrevisjonsrapporten, herunder bl.a.:

Rapportens anbefalinger pkt. 9.4:

«På bakgrunn av vurderingene vi har gjort, vil Viken kommunerevisjon IKS anbefale Ål kommune å sette inn tiltak for å:

- *Sikre at både kommunen og de reviderte skolene har fokus på å etablere og implementere rutiner og retningslinjer for arbeidet med tilpasset opplæring.*
- *Sikre at skolene i praksis yter opplæring som er tilpasset den enkelte elevs evner og forutsetninger.*
- *Sikre at kommunen og skolene fortsatt har fokus på å informere foresatte tilstrekkelig og på en forståelig måte om forhold ved skolen som angår tilpasset opplæring og satsninger knyttet til det. Det være seg både skolens egne satsninger/tiltak og kommunale tiltak.*
- *Sikre at kommunen og skolene klargjør hvordan miljøveilederne skal brukes i skolen og hvordan deres kompetanse kan bidra til å ivareta elevenes rett til opplæring tilpasset deres evner og forutsetninger.*
- *Sikre at kommunen arbeider for å etablere et bedre system for skolenes og PPT samarbeid om arbeid og veiledning i forbindelse med tilpasset opplæring.*
- *Sikre at PPT og skolen samarbeider godt under utarbeidelsen av den sakkyndige*
- *Sikre at PPT bistår skolen i arbeidet med å forstå og sortere tiltakene i den sakkyndige vurderingen.*

Når det gjelder elevenes individuelle rettigheter til spesialundervisning, anbefaler vi kommunen å sette inn tiltak for å:

- *Sikre at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger innen rimelig tid.*
- *Sikre at skolene treffer spesialundervisningsvedtak uten ugrunnet opphold etter at sakkyndig vurdering foreligger, at avvik fra tilrådingen fra PPT begrunnes og at elevens opplæringstilbud beskrives klart og tydelig.*
- *Sikre at det utarbeides individuell opplæringsplan kort tid etter at sakkyndig vurdering og vedtak om spesialundervisning foreligger og før spesialundervisning igangsettes, og at foresatte får tilsendt kopi.*

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

- Sikre at skolene utarbeider årsrapport for alle elever som mottar spesialundervisning, samt at årsrapporten er konkret og gir en vurdering av elevens utvikling opp mot målene som er beskrevet i den individuelle opplæringsplanen.
- Sikre at skolene har oversikt over eventuelle avvik mellom planlagt og faktisk gjennomført spesialundervisning, samt at tapt spesialundervisning tas igjen dersom det er pedagogisk forsvarlig.

Anbefalingene gjelder både skolene som med i revisjonen, kommunen og PPT. Ettersom observasjonene på tvers av skolene er relativt like, mener vi rådmannen bør vurdere å selv undersøke om anbefalingene er relevante også for Ål kommunes to andre barneskoler.»

Jebsen gjennomgikk rapportens anbefalinger, herunder bl.a.:

- Hver enkelt lærer har sine opplegg og det er lite rutiner og retningslinjer.
- Skolen tilrettelegger for den enkelte elev, men er lite flinke til å formidle dette videre til foresatte. Foresatte har inntrykk av at opplæringen ikke er tilpasset hver enkelt elev.
- For noen år siden startet et prosjekt hvor miljøveiledere ble ansatt, disse skulle ha annen fagbakgrunn enn pedagogene. Miljøveilederne skulle bl.a. jobbe med klassemiljø og læringsmiljø. Det ble ikke laget et klart mandat for disse og har i stedet blitt brukt som assistenter i spesialundervisningen.
- Den sakkyndige vurderingen til PPT har mange tiltak og lærerne synes det kan være vanskelig å avgjøre hvilket tiltak man skal begynne med. Sakkyndig vurdering ble ikke brukt så mye innenfor spesialundervisningen.
- Skolen synes enkelte ganger at deres tiltak er bedre enn den sakkyndige vurderingen. Om så er tilfelle må årsak til annet tiltak dokumenteres.
- Individuell plan (IOP) foreligger enkelte ganger først i november/desember. Dette er for sent da nesten halve skoleåret har gått.
- Det kom frem i intervjuer at å skrive gode IOP er tidkrevende og blir ikke prioritert.
- Skolen skal skrive årsrapport når skolen er ferdig i juni, her skal regnskap over tildelte timer til spesialundervisning, antall timer som er gitt og eventuelt timeavvik. Eleven har krav på timer som ikke har blitt gitt det påfølgende skoleåret om det er mulig. Foreldre får ikke informasjon om tapte timer.

Møtedeltakerne drøftet rapporten, herunder bl.a.:

- Jebsen hadde ingen fullgod forklaring på hvorfor det er så mange elever med spesialundervisning i Ål kommune, men har forbedrings-potensiale på tilpasset opplæring. Kanskje flere av de som får spesialundervisning kunne hatt et like godt utbytte av ordinær undervisning riktig tilpasset opplæring.
- I ungdomsskolen har PPT vært aktivt inne i klassen og fulgt tett opp og laget opplegg for tilpasset ordinær undervisning, slik at spesialundervisning i enkelte tilfeller kunne avsluttes. Det må jobbes systematisk og nyttige verktøy må settes i system.
- Lærere må gis opplæring i utarbeidelse med IOP. Samarbeid i team og en god verktøykasse kan bidra til at det utarbeides gode IOP som kan senke behovet for spesialundervisning.
- Ved å sette inn to-lærer system på barneskolen og jobbe tett med de som har lærevansker og/eller andre problemer kan kanskje gi grunnlag for å unngå spesialundervisning i ungdomsskolen.
- To-lærer system i ungdomsskolen kan bidra til at de med lærevansker kan fungere godt i ordinær klasseundervisning, om det foreligger god IOP.
- Elevmedvirkning og informasjon til foresatte.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i sak 04/22:

Viken kommunerevisjon IKS har på oppdrag fra kontrollutvalget gjennomført en forvaltningsrevisjon basert på følgende problemstillinger:

1. Sikrer kommunen og de utvalgte skolene i Ål kommune at alle barn får et best mulig utbytte av opplæringen i fellesskapet i klassen?
2. Sikrer kommunen at elever som ikke har et tilfredsstillende læringsutbytte innenfor rammen av det ordinære og har krav på spesialundervisning får tilbud om det?
3. Skolens kompetanse på organisering, differensiering og gjennomføring av tilpasset undervisning og spesialundervisning.
 - Bruk av faglærte/ufaglærte lærere i spesialundervisningen.

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning», fra Viken kommunerevisjon IKS datert 24.01.2022, og redegjørelsen fra forvaltningsrevisor Ann Heidi Jebsen til etterretning.

Rapporten er et godt grunnlag for Ål kommune til å forbedre planverket, innarbeide rutiner og tiltak slik dette er beskrevet i saksutredningen i rapporten og rapportens anbefalinger i pkt. 9.4 og 9.5.

Kontrollutvalget vil følge opp rapporten videre fremover og anmoder rådmann om å utarbeide en fremdriftsplan for gjennomføring av tiltak iht. rapportens anbefalinger.

Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» fra Viken Kommunerevisjon IKS til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen omgående starte opp arbeidet med gjennomføring av tiltak iht. revisjonsrapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret oversender rapporten til sektorutvalg for kultur og oppvekst (SUKO) for videre behandling.

Kommunestyret behandlet rapporten i sitt møte 21.04.2022 – sak 23/2022 og vedtok følgende:

«1. Kommunestyret tek rapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» fra Viken kommunerevisjon IKS til orientering.

2. Kommunestyret ber rådmannen starte arbeidet med gjennomføring av tiltak iht. revisjonsrapportens tilrådingar, og en tydeleg tidsplan for gjennomføring av tiltaka.

Kommunestyret ber rådmannen sørge for at tilrådingane i revisjonsrapporten blir teke inn i arbeidet med prosjektet «Oppvekst på Ål 2030.

3. Kommunestyret oversender rapportens til sektorutval for kultur og oppvekst (SUKO) og sektorutval for helse og omsorg (SHO) for vidare behandling.»

Plan for møtet:

Kontrollutvalget inviterer rådmannen til møtet og anmoder om å en redegjørelse vedrørende;

- status for gjennomføring av forvaltningsrevisjonsrapportens anbefalinger og implementeringen av tiltak.

Kontrollutvalget anmoder rådmannen om å invitere med kommunalsjef Vegar Hoel.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 18/22 Revisor informerer
--

Saksopplysninger:

Revisor informerer om relevante saker/temaer.

Revisor må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken/stille oppfølgingsspørsmål i møtet.

Plan for møtet:

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Kontrollutvalget i Ål kommune
MØTEINNKALLING

Sak 19/22 Åpenhetsrapport for regnskapsåret 2021

Dokumenter:

- *Åpenhetsrapport fra Viken kommunerevisjon IKS*

Saksopplysninger:

Viken kommunerevisjon IKS sin åpenhetsrapport er utarbeidet for å medvirke til at regnskapsbrukerne skal være i stand til å gjøre seg opp en mening om kommunens revisor. Dette gjelder revisjonsselskapet som sådan, dets organisering, uavhengighet og kvalitetskontrollrutiner. Norges Kommunerevisorforbund anbefaler at åpenhetsrapport bør avgis av den som reviderer kommuner.

Åpenhetsrapporten oversendes bl.a. til kontrollutvalget i selskapets deltakerkommuner. Den behandles av det enkelte kontrollutvalget i samme møte der uttalelse til årsregnskapet behandles.

Åpenhetsrapporten gir informasjon om kommunens revisor og den har betydning for kontrollutvalgets lovpålagte oppgave med å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Plan for møtet:

Revisor orienterer om åpenhetsrapporten.

Revisor må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken/stille oppfølgings spørsmål i møtet.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar åpenhetsrapporten til orientering

Sak 20/22 Årsregnskap 2021 for Ål kommune, kontrollutvalgets uttalelse

Dokumenter:

- *Foreløpig revisjonsberetning, datert 19.04.2022*
- *Årsregnskap 2021 for Ål kommune. Ettersendes*
- *Årsmelding 2021 for Ål kommune. Ettersendes*
- *Revisjonsberetning 2021. Ettersendes*

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal ifølge kommunelovens § 14-3 tredje ledd og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 andre ledd gi sin uttalelse om årsregnskapet og årsberetning til kommunestyret.

Uttalelsen må være formannskapet i hende før de skal avgi sin innstilling til vedtak om årsregnskapet og årsberetningen til kommunestyret.

Formannskapet avgir sin innstilling om årsregnskapet og årsberetningen og kommunestyret vedtar etter planen kommunens årsregnskap og årsberetning i møte 16.06.2022.

Årsregnskapet og årsberetningen skal legges fram i samsvar med lover og forskrifter og gir uttrykk for kommunens økonomiske stilling pr. 31.12.2021.

Det er et nytt lovkrav at kontrollutvalget skal uttale seg om årsberetningen. Lovkravene i årsberetningen er som følger:

- a) Forhold som er viktig for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.*
- b) Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.*
- c) Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne.*
- d) Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.*

Kontrollutvalget i Ål kommune

MØTEINNKALLING

- e) Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling.
- f) Hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om årsberetningen inneholder de opplysninger som lov og forskrift krever.

På grunn av forsinket regnskapsavleggelse fra kommunen ble ikke regnskapet til Ål kommune for 2021 ferdig revidert iht. fristen 19. april 2022, jf. kommuneloven § 24-8. Følgelig avla Viken kommunerevisjon IKS iht. regelverket en foreløpig revisjonsberetning, datert 19.04.2022, hvor det fremgår at revisjonen ikke er gjennomført innen fristen, Den foreløpige beretningen ble trukket tilbake i det regnskapet var ferdig revidert og endelig revisjonsberetning ble oversendt kommunen.

Grunnlaget for kontrollutvalgets uttalelse er det avlagte årsregnskapet og årsberetningen til Ål kommune for 2021, samt revisjonsberetning for 2021. Kontrollutvalget bestemmer selv hvilke forhold som skal omtales i uttalelsen, men det vil være naturlig å ta med spesielle forhold som omtales i revisjonsberetningen.

Kontrollutvalget har mottatt bekreftelse fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Vidar Fekjan i Viken kommunerevisjon IKS, datert 02.09.2021, på at han er uavhengig, oppfylder sine forpliktelser og har nødvendig kompetanse og erfaring.

Plan for møtet:

Rådmannen inviteres til møtet og anmodes om redegjøre for årsregnskap og årsberetning for 2021. Revisor anmodes om å redegjøre for revisjonsarbeidet og revisjonsberetningen for 2021.

Rådmannen og revisor må påregne at kontrollutvalget vil drøfte saken/stille oppfølgingsspørsmål i møtet.

Etter behandling av saken vil kontrollutvalgets uttalelse oversendes til kommunestyret med kopi til formannskapet. Uttalelsen følger som vedlegg i den videre saksbehandlingen av årsregnskapet og årsberetningen.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til fremlagt forslag til uttalelse.
2. Kontrollutvalgets uttalelse oversendes til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Orienteringssaker:

1. Kommunestyrets behandling og vedtak av k-utvalget sin årsmelding 2021

Dokumenter:

Protokoll kommunestyre-sak 22/2022 fra møtet 21.04.22

Kommunestyret vedtok kontrollutvalgets forslag til vedtak: »Kommunestyret tek kontrollutvalets årsmelding for 2021 til orientering.»

Protokoll fra kommunestyrets behandling fremlegges for kontrollutvalget til orientering.

Kontrollutvalget i Ål kommune
MØTEINNKALLING

2. Kommunestyrets behandling og vedtak av forvaltningsrevisjonsrapport

Dokumenter:

Protokoll kommunestyre-sak 24/2022 fra møtet 21.04.22

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» ble behandlet og vedtatt i kommunestyret sitt møte 21.04.22.

Kommunestyret vedtok følgende:

1. *«Kommunestyret tek rapporten «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» frå Viken Kommunerevisjon IKS til orientering.*
2. *Kommunestyret ber rådmannen starte arbeidet med gjennomføring av tiltak iht. revisjonsrapportens tilrådingar, og ein tydeleg tidsplan for gjennomføring av tiltaka. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at tilrådingane i revisjonsrapporten blir teke inn i arbeidet med prosjektet "Oppvekst på Ål 2030".*
3. *Kommunestyret oversender rapporten til sektorutvalg for kultur og oppvekst (SUKO) og sektorutval for helse og omsorg (SHO) for vidare behandling.»*

Protokoll fra kommunestyrets behandling fremlegges for kontrollutvalget til orientering.

3. Revisjonsbrev 2 for 2021

Dokumenter:

Revisjonsbrev 2 for 2021: Vedrørende skattemelding for merverdiavgifts-kompensasjon 6. termin 2021 og 1. termin 2022, datert 03.05.2022

Revisjonsbrevet er oversendt Ål kommune, med kopi til kontrollutvalget. Brevet fremlegges for kontrollutvalget til orientering.